

Társas kapcsolatok alakulása serdülőkorban

Szülőkkel való kapcsolat

- 2. Leválás időszaka

Mennyire konfliktusos ez az időszak?

Befolyásolja:

- Családi háttér
- Nem
- Testvérek száma
- nagyszülők
- Kulturális, szociális és gazdasági feltételek

- PA szerint: konfliktusok a függetlenség kivívásának fontos része. Szeparáció és elkülönülés kettőssége, szükségszerűek is a konfliktusok

- Adelson és Douvan (1966): szülő-serdülő kapcsolat sokkal pozitívabb, konfliktusok nélkül is fejlődhet a fiatal autonómiája

- Youniss és Smollar (1985): interdependencia

- Grotevant és Cooper (1986) individualitás és kapcsolódás

- Cooper (1994): kulturális eltérések

- Steinberg és Silverberg (1986): Érzelmi Autonómia Skála

Dimenziói:

- deidealizálás
- „a szülők is emberek”
- nondependencia
- individuáció

10-14 év között minden dimenzióban emelkedés (kivéve a 2.)

Lamborn és Steinberg (1993): magas érték az EAS, de szülői támogatást nem éreztek, nagyobb kockázat

Fuhrman és Holmbeck (1995): ott adaptív az érzelmi autonómia, ahol a szülők nem támogatóak

Miért fordulhatnak elő nevelési problémák serdülőkorban?

- nevelői szerep elbizonytalanodása
- hatalmi struktúra változik a családon belül
- biológiai változások miatt, nemi érés
- kognitív változások (pozitív és negatív percepció a szülőkről)
- érzelmi problémák, hangulatváltozások
- eltérő nézőpont, perspektíva (szülő és serdülő elképzelései közötti különbségek)

Kortársakkal való kapcsolat

Horizontális és vertikális kapcsolat

Brown: 3 szint

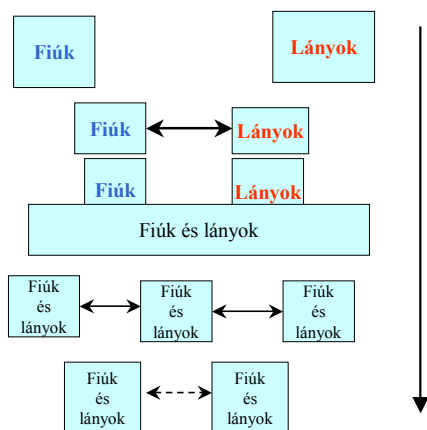
- diádok
- klikkek
- bandák

Palmonari (1989): 16-18 évesek 90 %-a tagja egy csoportnak

11-13 év: kortársakkal való konformitás, később nonkonformitás

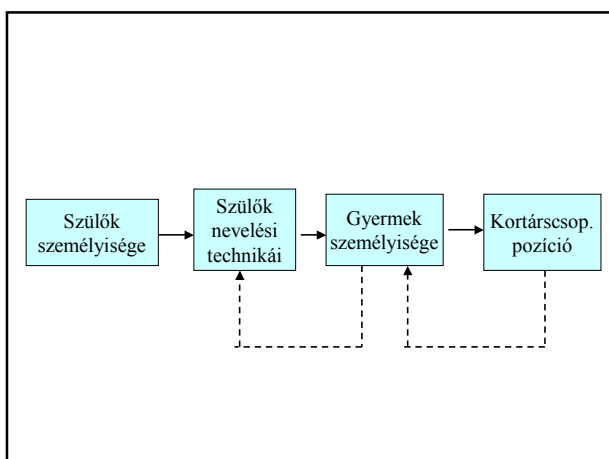
Jaffe (1998): baráti kapcsolatok kialakulásának meghatározói

- szocio-demográfiai helyzet
- megkülönböztető szelekció
- reciprok szocializáció
- szelektív elimináció (kiválasztódás)

Szülői és kortárskapcsolat kiegészítik egymást.

Szülők szerepe meghatározó a kortárskapcsolat alakulásában (közvetlen és közvetett hatások)

Kapcsolati problémák

- külső fizikai megjelenési problémák
- szegénylőség
- magányosság